

vztahují k reprodukci lidského druhu. Děje se tak na úkor jejího osobního zdraví, její síly a celkové stability. De Beauvoir dále pojednává o negativních důsledcích „otročení“ ženy „lidskému druhu“ ve vztahu k projektům, v nichž se lidé angažují, projektům, jejichž prostřednictvím kultura vzniká a definuje se. Takto dospívá k jádru své argumentace (str. 58-59):

Zde je klíč k celému tajemství. Po stránce biologické se druh zachovává jen tím, že sám sebe neustále znovu obnovuje; toto obnovování ústí pouze do rozmnožování téhož Života na větší počet jedinců. Člověk však zajišťuje rozmnožování Života tím, že Život transcenduje svou Existencí [tj. cíleným, smysluplným jednáním]; touto transcendencí vytváří hodnoty, v důsledku čehož pouhá reprodukce života úplně pozbývá svou cenu. U zvířete je svoboda a různorodost samčí aktivity marná, protože není projektovaná. S výjimkou služeb svému druhu je to, co dělá, nepodstatné. Kdežto lidský jedinec mužského rodu ve službách svému lidskému druhu přetváří také vzhled Země, vytváří nové nástroje, vynalézá, tvaruje budoucnost.

Jinak řečeno, zdá se, že tělo ženu odsuzuje k pouhé reprodukci života; muž, který nemá přirozené kreativní funkce, naopak musí (nebo má příležitost) být kreativní vnějškově, „uměle“, prostřednictvím techniky a symbolů. Tím vytváří relativně trvanlivé, věčné, transcendující objekty, zatímco žena vytváří jen zániku podléhající lidské bytosti.

Tato formulace zahajuje značný počet významných průníků do podstaty problému. Překvapivě například vypovídá o tom, proč mužské aktivity, které vedou k destrukci života (lov a válčení), často získávají více prestiže než schopnost ženy rodit, dávat život. Při četbě díla Simone de Beauvoir si uvědomíme, že relevantním a ceněným aspektem lovu a válčení není zabíjení; je to spíše transcendentní (sociální, kulturní) povaha těchto aktivit v protikladu k přirozenosti procesu rození: „Neboť člověk se nemůže povznést nad zvíře tím, že život dává, ale tím, že život riskuje; to také vysvětluje, proč lidé nepřisuzují nadřazenost pohlaví, které život přináší, ale pohlaví, které zabíjí“ (S. de Beauvoir, *ibid.*).

Takže je-li muž, jak naznačuji, všude (nevědomě) uváděn do spojitosti s kulturou, a žena se zdá být blíže přírodě, není obtížné takové asociace logicky pochopit, už jenom vezmeme-li v úvahu důsledky fyziologického kontrastu mezi mužem a ženou. Současně však není možné, abychom ženu úplně odsunuli do kategorie přírody, neboť je naprosto zřejmé, že je plnoprávnou lidskou bytostí, obdařenou lidským vědomím právě tak jako muž;

tvoří polovinu lidské rasy a bez její spolupráce by celý projekt ztroskotal. Možná se zdá, že je více v zajetí přírody než muž, ale protože je obdařena vědomím, myslí a mluví; vytváří a předává symboly, kategorie a hodnoty a manipuluje s nimi. Nekomunikuje pouze s jinými ženami, ale také s muži. Jak říká Lévi-Strauss, „Žena by se nikdy nemohla stát pouhým znakem, neboť dokonce i ve světě mužů je stále člověkem, a jakmile je jednou definována jako znak, musí být uznána i jako tvůrce znaků“ (1969a: 496).

To, že je žena obdařena lidským vědomím, že se naplno a oddaně zapojuje do kulturního projektu transcendence přírody, možná opravdu paradoxně vysvětluje další velkou záhadu „ženské otázky“ – skutečnost, že téměř univerzálně bez námitek akceptuje devalvování ženy. Neboť se zdá, že jako bytost, která má vědomí a která se jako člen kultury řídí logikou jejích argumentů, dospěla k výsledkům kultury společně s muži. Jak říká de Beauvoir (str. 59):

Jelikož i ona existuje, cítí naléhavou potřebu být lepší a jejím cílem není pouhé rozmnožování, ale transcendence směrem k jiné budoucnosti – v hloubi duše se identifikuje s maskulinními aspiracemi. Při oslavách vítězství mužů se připojuje k mužům. Její nevýhoda spočívá v tom, že biologicky je předurčena k reprodukci Života, ačkoliv i podle jejího názoru Život sám o sobě nemá nějaké vlastní opodstatnění, nic, co by bylo významnější než život sám.

Jinými slovy, vědomí ženy – mohli bychom říci její účastenství v kultuře – je částečně doloženo samotným faktem, že akceptuje vlastní podcenění a sdílí stanovisko své kultury.

Mou snahou bylo upozornit zde na jednu stránku logiky, obsažené v tomto stanovisku; tu stránku, která vyrůstá přímo z fyziologických rozdílů mezi muži a ženami. Jelikož tělo ženy je více zaměstnáno přirozenými funkcemi spojenými s reprodukcí, je žena více než muž chápána jako součást přírody. Avšak jen částečně, protože díky jejímu vědomí a její účasti na lidském sociálním dialogu je uznávána její účast na kultuře. Takže se jeví jako cosi intermediárního mezi kulturou a přírodou, něco, co je na nižším stupni transcendence než muž.